

TRANSILVANIA

REVISTA

ASOCIAȚIUNII PENTRU LITERATURA ROMÂNĂ ȘI
==== CULTURA POPORULUI ROMÂN. ====

Apare sub îngrijirea secțiilor științifice-literare.

Redactor: OCTAVIAN C. TĂSLĂUANU.

Anul al **XLIIII**-lea.
1912.



SIBIU.

EDITURA ASOCIAȚIUNII.

Cuprinsul.

I.

Partea științifică-literară.

	Pag.		Pag.
<i>Bancu Axente</i> : Material pentru studiul dialectelor române	184 - 197	<i>Străjanu M.</i> : Herman și Dorothea	96 - 133
<i>B. A.</i> : Necrologuri. 1. Ion Cavaler de Pușcariu. 2. Sidonia Muntean n. Roșca	152 - 154	— Herman și Dorothea	220 - 236
<i>A. Bârsăanu</i> : Discurs de deschidere la adunarea generală	489 - 495	* * Vieața culturală în Maramurăș	537 - 541
<i>A. Bârsăanu</i> : Cuvânt la inaugurarea bustului George Barițiu	496 - 501	Dări de seamă.	
<i>Bratu Ioan</i> : Monogr. școlii gr.-ort. române din Tilișca (cu ilustr.)	39 - 95	<i>Drăganu N. Dr.</i> : Dr. Sztripszky Hiador és Dr. Alexics György: Szegedi Gergely énekeskönyve XVI századbeli román fordításban. Budapest 1911. 232 pag.	273 - 277
— Monografia școlii gr.-ort. rom. din Tilișca (cu ilustr.)	198 - 220	Insemnări.	
<i>Crișan A.</i> : Documente istorice	267 - 273	— Pildă de educație econom.	155 - 157
<i>Dăianu E. Dr.</i> : Probl. «Asociaț.»	501 - 508	— Notițe etimologice de Dr. Nic. Drăganu	157 - 158, 531 - 533
<i>Drăgan N. Dr.</i> : Notițe etimologice	531 - 333	— Despărțământul Giurgeu al «Asociațiunii» de O. C. T.	278 - 279
<i>Enescu I.</i> : Cooperativele sătești	133 147	— Cât cheltuiește Ungaria pentru agricultură de V. P.	279 - 280
” ” ” ” ”	237 - 266	— Pentru țesăturile românești	553
<i>Găgyi de Etéd Eug.</i> : Bibliografia istorică rom. pe anii 1909 - 1911	147 - 152	— Coperativele în Rusia	554
<i>Mateiu I. Dr.</i> : Vieața femeilor în trecut românesc	169 - 183	Ilustrațiuni.	
<i>Osvadă C.</i> : Mișcarea cooperativă (Raport către comit. central)	1 - 38	— Edificiile școlii din Tilișca. Invățători din Tilișca. Două familii fruntașe din Tilișca. Portul țăranilor din Tilișca și Elevii școlii din Tilișca.	
<i>Popoviciu Moise</i> : Contribuțiuni la monografia com. Leheceni	509 - 530		
<i>G. Precup</i> : Hârtii vechi	534 - 536		
<i>Romul Simu</i> : Program de activitate pentru conferențiarul agron.	572 575		

II.

Partea oficială.

	Pag.		Pag.
Adunarea generală:		— instrucția analfabeților	303
— se decide a se ține în Sibiu	289	— însoțiri	303
— Convocare la adunarea generală din Sibiu	297	— expoziții	305
— Raport general	299	— agenți și biblioteci	306
— membri	299	— publicațiile «Asociațiunii»	306
— despărțăminte	300	— secțiile științifice literare	309
— prelegerile populare	301	— Biblioteca «Asociațiunii»	310
— conferințele și seratele artistice-literare	302	— Muzeul «Asociațiunii»	310
		— Școala civilă de fete	310
		— Averele «Asociațiunii»	311

	Pag.
— ședințele comitetului central	313
— propuneri	313
— Consemnarea membr. decedați	315
— " " " " Asoc.	310—351
— Conspect. sumar al membrilor	352—353
— prelegerile populare ținute în cursul anului 1911	354—365
— prelegerile ținute de conferențiarul agronomic al «Asociațiunii» în cursul anului 1911	366—367
— raportul conferențiarului agronomic către comitetul central despre activitatea desfășurată în 1911/12	368—370
— conferințe ținute în cursul anului 1911	371—372
— reprezentațiile art.-literare	373—374
— bibliotecile aflătoare pe teritoriul despărțămintelor «Asociațiunii» cu sfârșitul anului 1911	375—386
— activitatea despărțămintelor în cursul anului 1911	387—406
— tabloul sumar despre activitatea despărțămintelor	407—408
— Biblioteca populară a «Asociațiunii»	409—413
— Muzeul «Asociațiunii»	414—416
— raportul comitetului central asupra socotelilor	417—418
— bilanțul «Asociațiunii»	419—421
— venituri și spese la 31 Decembrie 1911	422—423
— evidența specială a Fondurilor și fundațiilor	424—431
— efectele fondului general	432—433
— efectele fondurilor și fundațiilor	434—436
— evidența Depozitelor spre fructificare	437—438
— bugetul «Asociațiunii»	439—445
— lista bursierilor «Asociațiunii» pe 1911/12	446
— Proces verbal luat în ședința festivă a secț.	557
— Proces verbal luat în prima șed. a adunării gen.	557
— Proces verbal luat în a doua șed. a adunării generale	558
— se stabilește textul unui raport	562
— se prezintă comit.-centr. procesele verbale ale adunării gen.	564
Agenturi:	
— s'au înființat în mai multe comune	162
— " " " " " " " "	165
— " " " " " " " "	285
— " " " " " " " "	291

	Pag.
Analfabeți:	
— cursuri ținute	481
— circulară către dir. desp.	567
— cursuri pentru analfabeți	569—571
Apel:	
— Băncile și «Asociațiunea»	579
— către «Solidaritatea»	579
— către toate băncile	580
Barițiu Gherghie:	
— bustul	161
— centenarul nașterii	281
— " " "	285
— " " "	477
— " " "	479
— " " "	481
Biblioteca populară:	
— secretarul adm. raportează despre starea și încheierea socotelilor «Bibliotecii populare»	163
— se decide a se tipări în «Bibl. pop. Leonard și Gertruda»	291
— Biblioteca populară	582
— Cătră colectorii abon. la bibl. pop.	584
— reclamă pentru bibl. pop.	166
Bugetul „Asociațiunii“:	
— se stabilește bugetul Asoc. pe 1913	481
Căminul studentesc din Seghedin	284
Cărți cumpărate:	
— 60 ex. «Din Carpați» de T. R. Popescu	160
Cărți dăruite:	160, 285
— sau dăruit cărți din publicațiunile «Asociațiunii»	160, 285
— sau dăruit cărți din publicațiunile «Asociațiunii»	562
— sau dăruit cărți din publicațiunile «Asociațiunii»	568
Cărți primite:	
— dl Toronțiu dăruiește 100 ex. «A fost odată»	285
Circulare:	
— către direct. desp.	576
Conferențiar agronomic:	
— raportează despre activitate	160
— a înființat o însoțire în Hărman	291
— prezintă progr. de activitate	568
Conferințele Asociațiunii:	
— ținute în centru	285
— ținute de dl Dr. Lupaș	291

	Pag.		Pag.
Cooperative:		— adunarea cerc. 29 Sept. 1912	564
— dl V. C. Osvadă prezintă raport	163	<i>Blaj:</i>	
— comisiunea numită de comitetul central prezintă propuneri	281—284	— trimite 2 ex. «Serbările dela Blaj»	290
— dispozițiunile comitetului central	286—287	— o broșură despre îngr. copiilor	564
— dl Stroescu răspunde la dec. Nr. 215	289—290	<i>Bocșa:</i>	
— dl Dr. F. Cioban s'a oferit a lucra un proiect	482	— adun. cerc. din 27 Dec. 1911	161
— Concurs pentru ocuparea postului de conferențiar agron.	568	— s'a ținut ad. cerc.	477
Intern. din Cluj:		<i>Brad:</i>	
— raport privitor la clăd. intern.	567	— s'au ținut conf.	164
Intern. din Sibiu:		— i se dăruiesc cărți	285
— raport și propuneri	567	— a luat disp. pentru ad. cerc.	290
Despărțăminte:		— s'a ținut ad. cerc.	477
<i>Abrud-Câmpeni:</i>		<i>Bran:</i>	
— se votează ajutor 100 cor.	161	— a ținut prel. etc.	290
— a cumpărat un schiopticon	164	<i>Brașov:</i>	
— ad cerc. din 11 Aug. 1912	480	— s'au ținut conf. etc.	164
— prel. ținute la ad. cerc.	480	— înaintează lista prel.	285
— Școala de meserii și agricult. din Munții-Apuseni.	161	— s'a ținut ad. cerc.	477
— Se încredințează desp. se face raport	161	<i>Hucium-Jibou:</i>	
<i>Agnita:</i>		— adunarea de constituire	164
— adun. cerc. din 28 August 1912	482	<i>Caransebeș:</i>	
<i>Aiud Teiuș:</i>		— se decide dismembrarea desp.	159
— șed. com. cercual din 21 Dec. 1911	159	<i>Ceica:</i>	
— i se votează 100 cor. ajutor	164	— i se votează aj. de 100 cor.	161
— a abonat revista «Albina», etc	480	— i s'au dăruit broșuri	480
— s'a luat disp. să țină prelegeri	564	— adun. cercuală 28/VIII 1912	562
<i>Alba-Iulia:</i>		<i>Ciachi Gârbou:</i>	
— înaintează lista prel. proiectate	164	— adun. de constituire	164
<i>Beclean:</i>		— s'a constituit comitetul	290
— i s'a votat 100 cor. ajutor	159	<i>Cincu-mare:</i>	
— a înființat 3 agenturi	161	— adunarea de constituire	161
— a înființat 6 agenturi	285	— s'a ținut ad. cerc.	477
— a luat dispoziții pentru prel. pop.	290	<i>Cluj:</i>	
— s'a ținut un curs de analfabeți și 6 prelegeri populare	475	— i se votează 100 cor. ajutor	161
— adun. cerc. din 8 Sept. 1912	482	— a decis serbarea centenarului nașterii lui Bariț	284
<i>Beiuș:</i>		— șed. com. cerc. din 18/IV și 12/VI 1912	480
— i se votează 100 cor. ajutor	164	— preleg. pop. șed. adun. cerc. 21 Sept. 1913	564
— a aranjat 2 serate art. și 2 prel. populare	482	<i>Dej:</i>	
— s'a ținut prelegeri	564	— a stabilit programul de activitate	161
— s'a ținut 9 confer.	567	— a luat dispoziții ptru ad. cerc.	477
<i>Bistrița:</i>		— ținut prel. pop. în 3 comune	480
— s'au luat dispoziții pentru ținerea de conf.	161	<i>Deva:</i>	
		— a ținut 3 cursuri pentru analf.	475
		<i>Diciosânmărtin:</i>	
		— i se dă 50 cor. aj.	477
		— adun. cerc. 28 Aug. 1912	565
		— i se dăruiesc cărți pentru 5 bibl.	567
		<i>Dobra:</i>	
		— adun. cerc. din 12 Iulie 1912	480

	Pag.		Pag.
<i>Făgăraș:</i>		— s'au ținut 69 prelegeri populare și șezători	482
— a fixat terminul ad. cerc.	290	— a ținut 69 prelegeri	565
— adun. cerc. din 14 Iulie 1912	480	<i>Nocrichiu:</i>	
<i>Gherla:</i>		— adun. cercuală din 13 Aug. 1911	291
— a ținut prel. pop.	161	<i>Oravița:</i>	
— a ținut prel. pop. etc.	290	— directorul desp. demisionează	291
— teologii din Gherla pentru Asociațiune	483-488	<i>Panciova:</i>	
<i>Giurgeu:</i>		— adun. cerc. din 10 Dec. 1911	159
— adunarea de const.	290	— adun. cerc. din 1 Dec. 1912	567
<i>Hațeg:</i>		<i>Reghin:</i>	
— adun. cerc. din 29 Sept. 1912	565	— s'a ținut ad. cerc.	480
<i>Hunedoara:</i>		<i>Sălcium:</i>	
— adun. cerc. din 1 Sept. 1912	482	— s'au anexat comune	162
<i>Ibașfalău:</i>		— s'a ținut ad. cerc.	477
— adun. cerc. din 6 Oct. 1912	565	<i>Săliște:</i>	
<i>Indol:</i>		— a comandat un schiopticon	162
— a hotărât să țină prelegeri	159	<i>Sătmăr-Ugocia:</i>	
— prima adunare cercuală	565	— a decis înființarea unui atelier de ind. casnică	159
<i>Ineu:</i>		— se autorizează A. Lupeanu să țină prelegeri pop.	165
— se încredințează Dr. Ioan Suciu cu înființarea desp.	482	— a stabilit programul prel. pop.	291
<i>Iibou:</i>		— 6 teologi au ținut prelegeri etc.	480
— Dl G. Cherebețiu a fost încredințat cu înființarea desp.	567	— înaintează planul de dismembr.	565
<i>Iiu:</i>		<i>Sebeș:</i>	
— proc. verbal al ad. de const.	477	— prelegeri ținute și altele	165
— s'a constituit comitetul	480	— a ținut mai multe prelegeri	475
— s'a decis a se inf. case de cetit	567	<i>Șercaia:</i>	
<i>Lăpușul-unguresc:</i>		— proces verb. al adun. de const.	565
— a stabilit lista prelegerilor	285	— s'a const. comit. și prog. de lucru	567
— adun. cerc. din 29 Sept. 1912	567	<i>Sibiu:</i>	
<i>Lugoj:</i>		— i se dă aj. de 100 cor.	165
— i se votează 100 cor. ajutor	161	<i>Sighișoara:</i>	
— adun. cerc. din 21 Sept. 1912	565	— adunarea cerc. din 12/VII 1912	562
<i>Măhaciu:</i>		<i>Șimleu:</i>	
— adun. de const. a desp.	161	— i se dă aj. de 100 Cor.	165
— a ținut 8 prelegeri	565	— se decide dismembrarea în 4 desp.	562
<i>Marghita:</i>		<i>Tășnad:</i>	
— a înființat agenturi	164	— a ținut prel. pop.	291
— s'au ținut prelegeri la adun. cerc.	482	<i>Teaca:</i>	
<i>Mediaș:</i>		— i se dă 50 cor. aj. pentru prelegeri	165
— adunarea cerc. din 6 Oct. 1912	567	<i>Timișoara:</i>	
<i>Mercurea:</i>		— la ad. cerc. s'au ținut prel.	291
— i se dă ajutorul de 100 cor.	164	— Ministrul de int. n'a încuviințat colecta pentru casa națională	481
<i>Murăș-Ludoș:</i>		— S'a închiriat un birou	567
— i se dă ajutorul de 100 cor.	164	<i>Ținca:</i>	
<i>Murăș-Oșorhei:</i>		— adunarea de const.	165
— adun. cerc. din 24 Sept. 1912	159	— s'a constituit comitetul	291
— i se dă aj. de 100 cor.	164	<i>Turda:</i>	
<i>Năsăud:</i>		— ad. cerc. din 4 Aug. 1912	481
— i se votează 100 cor. ajutor	159		
— Min. de int. a respins cererea pentru facerea unei colecte pe seama casei naționale	480		

	Pag.
Vișeu-Iza:	
— secretarul adm. raportează despre înființ. despărț.	162
— ad. cerc. din 1 Dec. 1912, cuv. presid. și raport com. cent.	537—552
Zărnești:	
— se votează 100 cor. aj.	162
— ad. cerc. din 1 Sept. 1912	482
Diapozitive:	
— s'au cumpărat dela dl T. R. Popescu	162
Donațiuni:	
— scrierile lăsate Asociațiunii de N. Densușianu	159
— dșoara Cunțan M. lasă după moarte scrierile sale Asoc	161
— Albina dăruiește 1000 cor. ptru fondul Muzeului etc.	285
— din lăsământul lui N. Densușianu s'a vândut «Domnii glorioși...»	477
— Simion Balomiri test. Asociațiunii 4000 cor.	564
Fundațiuni:	
— se aproabă vânzarea casei din Dej aparținătoare fund. Murășan	161
— în contul fond. G. Filip, s'a plătit K. 60-11	161
— s'a plătit darea fond. A. Iancu K. 17-41	161
— ajutoare din fund. Dr. Ioan Nichita	164
— s'a vândut un loc din fund. A. Iancu	284
— fund. Anca, Muntean, etc.	289
— burse diverse	475
— fund. Stoica	476
— burse din diversele fund.	476
— " " " "	480
— biroul să compună lit. fund. ale fund. G. Filep	481
— fund Stoica	481
— fund. Petran o bursă vacantă	562
— " " se votează un stip.	564
— Se votează burse	566
Membri decedați:	162, 291, 478
Membri noi:	
— fondatori:	162, 287, 562, 566
— pe vieață:	160, 162, 287, 476, 562, 566
— ordinari:	160, 162, 288, 476, 562—563, 566.
Muzeu:	
— obiecte donate și cumpărate pag. 160, 162, 165, 285, 291, 476, 478, 481, 562, 526, 567.	

	Pag.
Personalul Asociațiunii:	
— Retribuția secretarilor	161
— Cursorul, i se urcă retribuția	162
— se urcă salariile: arhiv. Asoc., profesorilor și profesoarelor de la școala civilă	165
Prelegeri populare:	
— 4 premii pentru cele mai bune prelegeri	159
Premiul A. Murășanu:	
— concurs	581
— lucrare intrată	291
Rescumpărarea felicitărilor:	
— s'au încasat 478 cor.	165
Reuniunile învățătoarești:	
— Reuniunea învă. rom. gr.-or. din Caransebeș alege Aoc. membru onorar	566
Secțiile științifice literare:	
— desp. Cluj propune înființarea unei secții juridice	165
— proces verbal luat în ședința plenară	447—451
— raportul secretarului literar	452—456
— " " secției literare	457—458
— " " " istorice	459—460
— " " " școlare	460—466
— " " " științifice	467—469
— " " " economice	469—472
— " " și propunerile în chestia operatelor de contabilitate	472—475
— comitetul central ia act de deciziunile secțiilor	477
Socotelile „Asociațiunii“:	
— cassierul prezintă socotelile pe 1911 și buget pe 1913	285
— starea financiară a «Asoc.»	478—479
Stroescu V.:	
— biblioteca din Cluj	165
— concurs pentru 2 burse la 2 tâmplari	290
— concurs pentru 2 burse la 2 tâmplari	475
— pentru dantelerie	
— împărțirea burselor	476
Școala civilă de fete:	
— d-rei E. Petrașcu i-se promite rentă anuală	160
— gramatica maghiară s'a tipărit	160

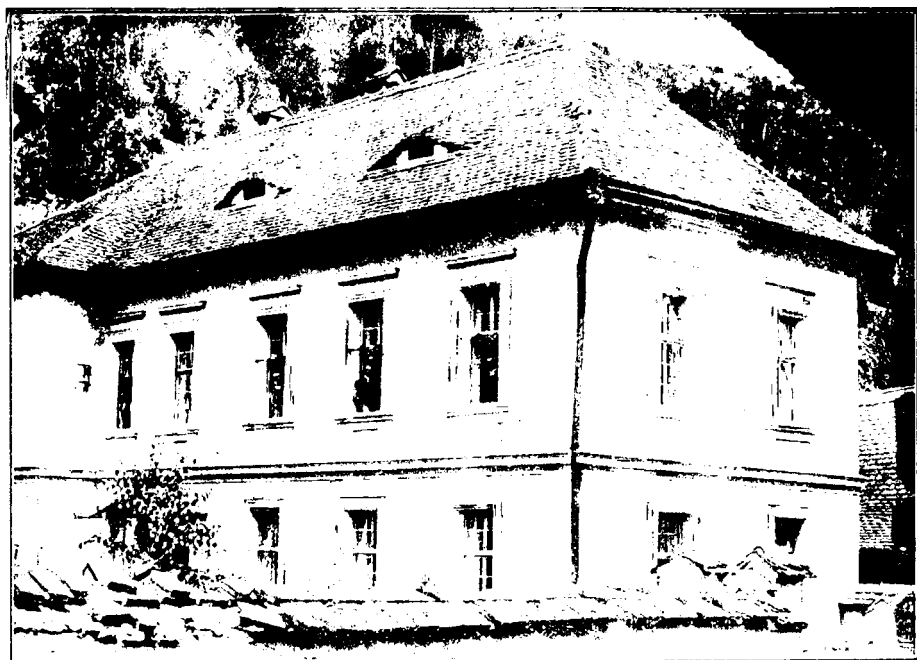
	Pag.		Pag.
-- se comandă aparate fizicale	160	-- se numește o comisie	475
-- la jubileul școlii s'a adunat K. 2133-10	160	-- se încredințează cu supl. d-ra A. Broșteanu	475
-- în sem. I. nu s'au clasificat 2 eleve	162	-- s'a statorit clasificările elevilor	475
-- delegat inspector se numește dl A. Bârseanu	165	-- se angejează d-ra L. Greceanu ca profesoară	475
-- se publică concurs pentru un post de profesor	285	-- fostei directoare se dă escontentare	478
-- se dispensează de taxa școl. 8 eleve	385	-- pentru albumul oferit directoarei	478
-- ministrul a aprobat planul de învățământ	285	-- d-ra Broșteanu prezintă invent. școlii	478
-- concurs	000	-- socotelile școlii se predau unei comisiuni	478
-- programul examenelor etc.	291	-- manualul tradus se dă spre censurare	478
-- se numește prof. Dr. E. Precup	475	-- d-ra S. Togan se angajează ca profesoară de desemn	482
-- Dr. E. Petrașcu își prezintă demisia	475	-- câte eleve s'au înscris	482
		-- ministrul a aprobat gram. magh.	482



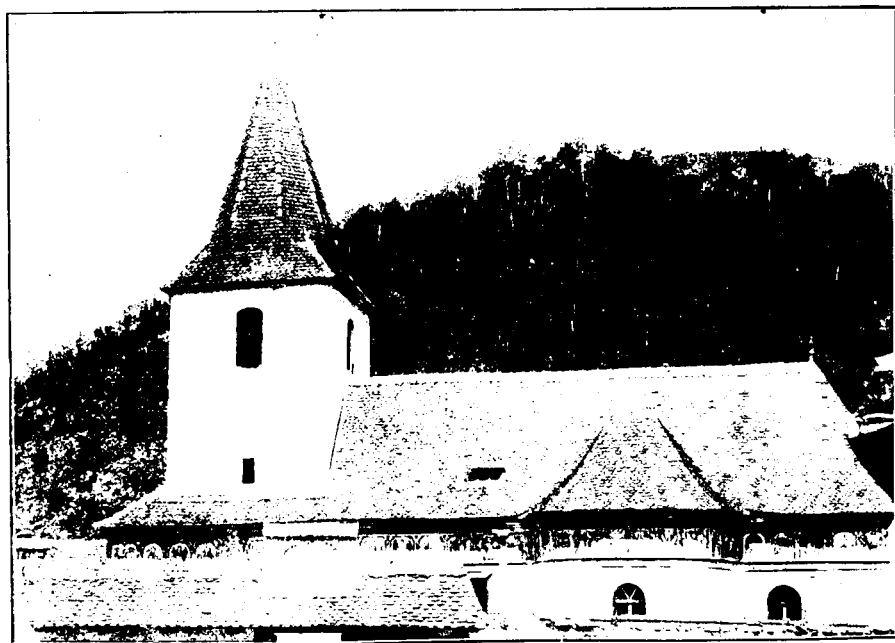
Primul edificiu școlar închiriat din Tilișca.



Primul edificiu școlar propriu din Tilișca.



|| Edificiul școlar de astăzi din Tilișca. ||



Biserica gr. or. din Tilișca.



O familie din Tilișca.



O familie din Tilișca.



Port bărbătesc din Tilișca.



Pereche tânără din Tilișca.

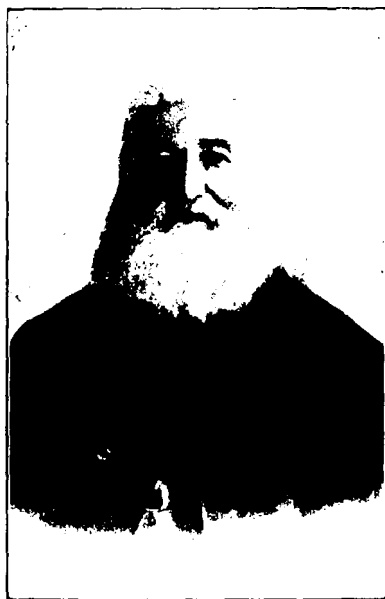
Invățătorii școalei din Tilișca.



Dumitru Miclăuș.



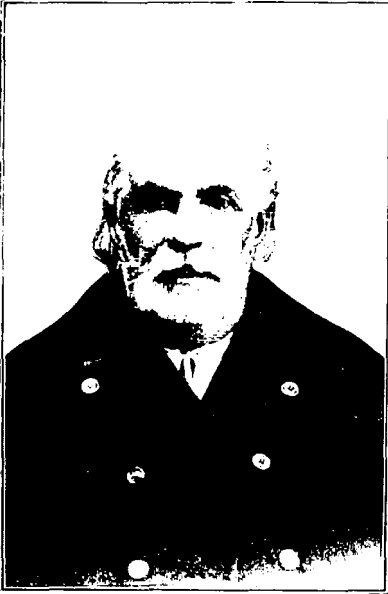
Macrea din Săcel.



Ioan Iosof sen.



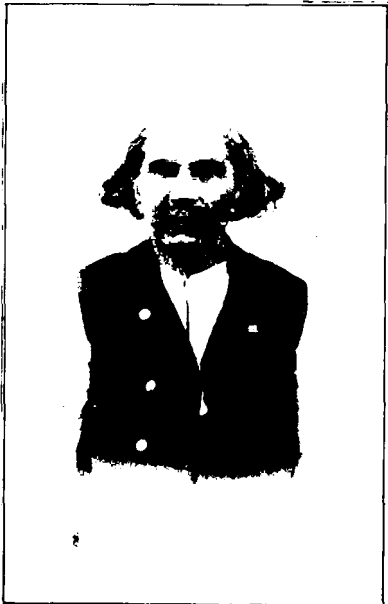
Ion Sârbu.



Ioan Lazar,



Petru Iuga senior.



Simion Gligor.



Daniil Iosof și fiul său Ilarie.



Candid Bratu.



Dionisie Miclăuș.



Teodor Pop.



Ioachim Muntean.



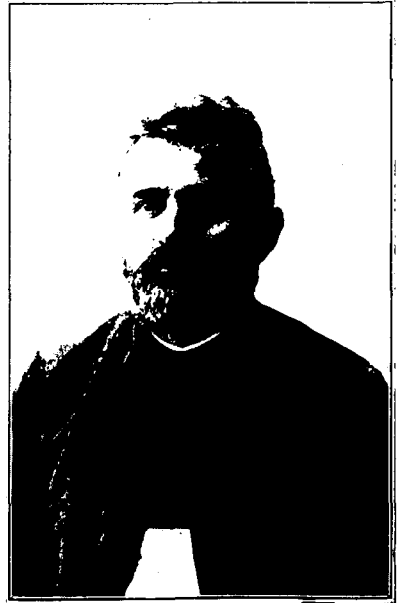
Dumitru Iosof.



Vasile Iosof.



Toma Dragomir.



Manase Iar.



George Stăneasă.



Ioan Bratu.

Cluj / Central University Library Cluj



Valeriu Millea.



Dionisie Iuga.



Petru Iuga junior.



Ioan Iosof junior.

BCU Cluj / Central University Library Cluj



George Păcurar.



Terentiu Popovici.



Nicolau Comanici.



Eva Negriță.



Corneliu Schiau.



Dănilă Săroiu.



Corpul învățătoresc de azi dela școala gr.-or. din Tilișca.